

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการจัดการความปวดแผลผ่าตัด
ในผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่ช่องท้อง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการจัดการความปวดแผลผ่าตัดในผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่ช่องท้อง (THE DEVELOPMENT OF A CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR PAIN MANAGEMENT IN ELDERLY PATIENTS UNDERGOING MAJOR ABDOMINAL SURGERY)

ศิริพร ศิริบูรานนท์ 4937367 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : ทิพา ต่อสกุลแก้ว, ประ.ค., วรณี สัตยวิวัฒน์, ค.ม.

บทคัดย่อ

ความปวดแผลผ่าตัดในผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่ช่องท้อง เป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดความไม่สุขสบายและทุกข์ทรมานเป็นอย่างมาก ส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด โดยเฉพาะภาวะแทรกซ้อนทางปอดและเสี่ยงต่อการเสียชีวิตได้ง่าย

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการจัดการความปวดแผลผ่าตัดในผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่ช่องท้องนี้ ใช้รูปแบบการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของซูกัพ (Soukup, 2000) เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วยการค้นหาปัญหาทางคลินิก การสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ การประเมินระดับความน่าเชื่อถือ และความเป็นไปได้ในการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้ ซึ่งได้หลักฐานเชิงประจักษ์ทั้งหมด 12 เรื่อง เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ระดับ 2 จำนวน 6 เรื่อง ระดับ 6 จำนวน 2 เรื่อง ระดับ 7 จำนวน 2 เรื่อง และแนวปฏิบัติทางคลินิก จำนวน 2 เรื่อง สาระหลักที่ได้จากหลักฐานเชิงประจักษ์และนำมาสร้างเป็นแนวปฏิบัติการพยาบาล คือ การประเมินความปวดเบื้องต้นในผู้สูงอายุโดยการซักประวัติ รวมถึงทัศนคติเกี่ยวกับความปวด การให้ความรู้เกี่ยวกับความปวดและการจัดการความปวดแผลผ่าตัด การประเมินความปวดโดยใช้เครื่องมือประเมินความปวดชนิดมาตรวัดแบบตัวเลขหรือมาตรวัดความปวดรูปภาพ การจัดการความปวดโดยใช้ยา เช่น ยากลุ่มโอปิออยด์และนอน โอปิออยด์ รวมถึงการเฝ้าระวังผลข้างเคียง การจัดการความปวดโดยไม่ใช้ยาเช่นการใช้เทคนิคผ่อนคลาย การใช้ดนตรี การประเมินความปวดหลังผ่าตัดและการประเมินซ้ำหลังการรักษาพยาบาล และการให้คำแนะนำก่อนกลับบ้านเกี่ยวกับการจัดการความปวด แนวปฏิบัติการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติให้มีความเหมาะสม

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ควรนำแนวปฏิบัติไปทดลองใช้และมีการประเมินผลทั้งด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ ควรมีการฝึกอบรมพยาบาลให้มีความรู้และทักษะในการใช้แนวปฏิบัติ รวมถึงการทำวิจัยเชิงผลลัพธ์เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติ

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล / การจัดการความปวดแผลผ่าตัด / ผู้สูงอายุ / ผ่าตัดช่องท้อง

128 หน้า

THE DEVELOPMENT OF A CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR PAIN MANAGEMENT IN ELDERLY PATIENTS UNDERGOING MAJOR ABDOMINAL SURGERY

SIRIPORN SIRIBURANONTA 4937367 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THEMATIC PAPER ADVISORS: TIPA TOSKULKAO, Ph.D. (NEUROSCIENCE),
WANNEE SATAYAWIWAT, M. Ed.

ABSTRACT

Postoperative pain in elderly patients who have undergone major abdominal surgery is an important problem as it leads to discomfort and distress. These, in turn, can lead to postoperative complications especially postoperative pulmonary complications and risk to mortality.

A clinical nursing practice guideline (CNPg) for pain management in elderly patients undergoing major abdominal surgery was developed by using the evidence-based practice model of Soukup (2000) as a conceptual framework. The steps consisted of identifying problems, searching for evidence, evaluating the credibility level and the feasibility of implementation. From a total of 12 studies of evidence-based practice, there were 6 randomized controlled trials, 2 correlation descriptives, 2 articles and 2 clinical practice guidelines. The main themes from these evidences included: 1) initial pain assessment in elderly patients by taking a history of pain and attitudes toward pain of the patients and families; 2) education for patients and families about pain and pain management; 3) the use of pain assessment tools such as numeric rating scale or face pain scale; 4) pharmacological management by using opioid and non-opioid groups, including monitoring the side effects; 5) nonpharmacological management such as relaxation technique and music; 6) reassessment after treatment; and 7) advice pain management before discharge. The content of this CNPg was validated by 5 experts and adjusted for the appropriation.

The author strongly suggests that the developed CNPg should be tried out and evaluated for process and outcome. Nurses should be trained to have the knowledge and skills for utilizing the CNPg. In addition, outcome research should be conducted to test the effectiveness of the CNPg.

KEY WORDS: DEVELOPMENT / CLINICAL NURSING PRACTICE
GUIDELINE / POSTOPERATIVE PAIN MANAGEMENT /
ELDERLY / ABDOMINAL SURGERY

128 pp.